P. proti České republice, rozsudek ze dne 25. 4. 2000

Stěžovatel: P.

Žalovaný stát: Česká republika

Číslo stížnosti: 31315/96

Datum: 25.04.2000

Článek Úmluvy: čl. 5 odst. 3
čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Významnost: 3

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 1/2000

P. proti České republice, rozsudek ze dne 25. 4. 2000

Evropský soud pro lidská práva (Třetí sekce), zasedající jako Senát, kteří tvořili následující soudci: J .- P. Costa. předseda. L. Loucaides. P. Kuris. S. Tulkensová. W. Fuhrmann, K. Jungwiert, H. S. Grevcová, a dále S. Dolléová, tajemnice sekce, po neveřejném zasedání, které se konalo ve dnech 4. května 1999 a 6. dubna 2000. posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ byl vyvolán stížnosti č. 31315/96 proti České republice, podanou u Evropské komise pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle bývalého článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) panem S. P. (dále jen „stěžovatel“). německé národnosti. dne 25. března 1993. Stěžovatele zastupuje C. Pinkerneil. advokát v Mnichově. Vládu České republiky (dále jen … Vláda“) zastupuje její zmocněnec E. Slavik.
Německá vláda poté, co byla informována vedoucím kanceláře Soudu o svém právu účastnit se řízení (článek 36 § 1 Úmluvy a ustanovení 36 § 1 Jednacího řádu Soudu), toto právo nevyužila. Stížnost se týkala vazby stěžovatele a jeho trestního stíhání v České republice.

2. Dne 3. prosince 1997 Komise rozhodla oznámit stížnost dotčené Vládě a účastníci řízení předložili poté svá stanoviska.

3. Stížnost byla postoupena Soudu dne 1. listopadu 1998, kdy vstoupil v platnost Protokol č. 11 k Úmluvě (článek 5 § 2 Protokolu č. 11).

4. Stížnost byla přidělena Třetí sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu). V rámci této sekce byl ustaven Senát k posouzení případu (článek 27 § 1 Úmluvy) podle ustanovení 26 § 1 Jednacího řádu Soudu.

5. Rozhodnutím ze dne 4. května 1999 Senát prohlásil stěžovatelovu stížnost za přípustnou, co se týče údajného porušení jeho práva. zaručeného článkem 5 § 3 Úmluvy. na soud v přiměřené lhůtě nebo propuštění během řízení a práva. zaručeného článkem 6 š 1 Úmluvy, na přiměřenou délku soudního řízení. Zbytek stížnosti, týkající se mimo jiné údajné nespravedlnosti soudního řízení a údajného neposkytování adekvátní lékařské péče v průběhu stěžovatelovy vazby. Senát prohlásil za nepřípustný.
Téhož dne Senát rozhodl, že není nutné svolávat veřejné jednání.

6. Následně účastníci předložili řadu dokumentů buď na žádost předsedy Senátu, nebo z vlastní iniciativy.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

I. Zvláštní okolnosti případu

7. Dne 5. září 1991 Zemský soud Mnichov I vydal příkaz k zatčení stěžovatele, který byl v Německu obviněn z podvodu a padělání listin. Příkaz uváděl, že stěžovatel byl již dříve odsouzen za podobné trestné činy. Že zkušební doba jeho podmíněného odsouzení dosud neuplynula a že stěžovatel odjel z Německa do Prahy.

8. Dne 10. prosince 1992 české orgány vzaly stěžovatele do vazby pro účely vydání do Německa.

9. Dne 14. dubna 1993, zatímco byl ve vydávací vazbě, české orgány obvinily stěžovatele z podvodu. protože vydal dva nekryté šeky na 891 412 DEM a 682 139 DEM. Dne 23. dubna 1993 Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) převádí stěžovatele z vydávací vazby do vazby pro účely trestního stíhání. V rozhodnuti bylo uvedeno, že stěžovatel byl již stíhán a odsouzen za podobně trestné činy v minulosti, že je cizím státním příslušníkem, který se vyhýbal trestnímu řízení v Německu, a že mu v České republice hrozí vysoký trest odnětí svobody. Městský soud proto pokládal stěžovatelovu vazbu za nutnou podle § 67 písm. a) a § 68 trestního řádu.

10. Dne 26. dubna 1993 stěžovatel podal stížnost k Vrchnímu soudu proti rozhodnutí o vzetí do vazby. Zejména tvrdil, že soud, který se zabýval jeho případem v Německu. byl ochoten ho propustit na kauci a zastavit trestní stíhání proti němu a že peníze, které investoval v České republice, jsou zárukou proti jeho útěku. Stěžovatel se odvolával i na své zdravotní problémy.

11. Dne 7. května 1993 Vrchní soud zamítl stížnost stěžovatele s odkazem na důvody uvedené v rozhodnutí soudu prvního stupně. Následně došlo ve stěžovatelově případě k následujícím relevantním událostem a přijetím rozhodnutí.

A. Rozhodnutí o prodloužení vazby stěžovatele

12. Dne 21. června 1993 městský soud prodloužil stěžovatelovu vazbu do 23. srpna 1993. Soud konstatoval, že v jednání nelze pokračovat, protože rakouské úřady dosud neposkytly informace o stěžovatelově účtu v rakouské bance.

13. Dne 7. srpna 1993 na žádost městského prokurátora městský soud prodloužil stěžovatelovu vazbu do 23. října 1993. Městský soud konstatoval. že rakouské úřady dosud neposkytly vyžádané informace o bankovním účtu stěžovatele, že tyto informace představují stěžejní důkaz a že je také nutno vyslechnout další svědky obhajoby. Městský soud dále konstatoval, že stěžovatel byl ve styku s osobami mimo vězení prostřednictvím radiostanice, kterou měl nezákonně v cele. Soud dospěl k závěru, že další vazba stěžovatele je nezbytná podle § 67 písm. b) trestního řádu pro nebezpečí ovlivňování svědků.

14. Stěžovatel podal proti usnesení stížnost. Namítal, že dosavadní důkazy dokládají jeho nevinu a zdůrazňoval své zdravotní problémy. Stížnost byla zamítnuta Vrchním soudem dne 15. září 1993.

15. Dne 12. dubna 1995 Nejvyšší soud ČR na návrh nejvyššího státního zástupce prodloužil stěžovatelovu vazbu do 23. srpna 1995. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že stěžovatelova vazba je stále nezbytná podle § 67 písm. a) a c) trestního řádu. Poukázal na složitost případu a na nebezpečí, že se stěžovatel bude trestnímu řízení vyhýbat, a vyslovil názor. že jeho propuštění by mohlo zmařit účel trestního řízení.

16. Dne 9. srpna 1995 Nejvyšší soud prodloužil vazbu stěžovatele do 23. února 1996. Konstatoval. že stěžovatel je stíhán pro závažné trestné činy a jeho propuštění by zmařilo trestní stíhání, protože je německým státním občanem. proti němuž bylo vzneseno obvinění také v Německu. Nejvyšší soud pokládal stěžovatelovu vazbu za nezbytnou podle § 67 písm. a) a c) trestního řádu.

17. Dne 12. února 1996 Vrchní soud prodloužil vazbu stěžovatele do 30. června 1996. Nezjistil žádné neodůvodněné průtahy v řízení před městským soudem a pokládal jeho délku za odůvodněnou zejména složitosti případu. přetížením městského soudu a řízením o stížnosti pro porušení zákona, kterou mezitím podal z podnětu stěžovatele ministr spravedlnosti (viz odst. 54).

18. Dne 15. února 1996 podal stěžovatel proti tomuto rozhodnutí Vrchního soudu stížnost. Uvedl, že v Praze bydlí od roku 1990, že má v České republice nemovitý majetek a že jeho manželka je českou státní občankou.

19. Dne 7. března 1996 Nejvyšší soud tuto stížnost zamítl. Nejvyšší soud dospěl k názoru, že důvody uváděné Vrchním soudem jsou relevantní a dostatečné.

20. Dne 14. května 1996 Vrchní soud prodloužil stěžovatelovu vazbu do 30. září 1996. Konstatoval, že případ byl předán 3. května 1996 odvolacímu soudu a že první jednání bylo nařízeno na 31. července 1996. Na první volný termín, který měl soud k dispozici. Vrchní soud zastával názor, že další vazba stěžovatele je nezbytná ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu.

21. Ve dnech 27. května a 6. června 1996 podal stěžovatel stížnost proti tomuto rozhodnutí.

22. Dne 19. června 1996 Nejvyšší soud stížnost zamítl s tím, že stěžovatelova vazba je nutná proto, aby se zabránilo tomu, že se stěžovatel bude vyhýbat trestnímu stíhání.

B. Žádosti o propuštění na svobodu podané stěžovatelem

23. Dne 18. června 1993 stěžovatel podal žádost o propuštění na svobodu podle § 72 odst. 2 trestního řádu. Tvrdil, že jeho jednání nebylo trestným činem.

24. Dne 24. června 1993 městský soud žádost zamítl. Soud konstatoval, že důvody pro stěžovatelovu vazbu uvedené v předchozích rozhodnutích i nadále trvají. Městský soud poukázal na stěžovatelovu osobní situaci a vyslovil názor, že částka 1 000 000 Kč, kterou stěžovatel nabídl za své propuštění na peněžitou záruku. nepředstavuje dostatečnou záruku pro zajištění stěžovatelovy účasti v řízení před soudem.

25. Dne 4. srpna 1993 Vrchní soud zamítl stěžovatelovu stížnost a vyloučil možnost jeho propuštění na peněžitou záruku v této fázi řízení.

26. Dne 25. října 1993 stěžovatel opět požádal o propuštění na svobodu. Poukazoval zejména na to, že je držen ve vazbě již několik měsíců, že trpí cukrovkou a že všichni svědci v řízení proti němu již byli vyslechnuti. Stěžovatel dále uvedl. že on i jeho rodina mají stálé bydliště v Praze a že nemá v

úmyslu vyhýbat se trestnímu řízení. Nabídl složit záruku ve výši 1 000 000 Kč.

27. Dne 12. listopadu 1993 městský soud žádost zamítl. Konstatoval, že za trestný čin, z něhož byl stěžovatel obviněn. mu hrozí trest odnětí svobody od pěti do dvanácti let. Soud připomněl. že stěžovatel již uprchl z. Německa, čímž se vyhnul jinému trestnímu řízení. Proto soud pokládal jeho vazbu za nezbytnou ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu.
Městský soud dále připomněl, že v minulosti se stěžovatel údajně podílel na podvodných transakcích v Německu. a dospěl k závěru, že by mohl spáchat další podobné trestné činy. Proto pokládal stěžovatelovu vazbu za nezbytnou také podle § 67 písm. c) trestního řádu.
Městský soud konečně konstatoval, že osoby ve vazbě mají nárok na stejnou zdravotní péči jako jiné osoby a že zdravotní stav stěžovatele jako takový není relevantním důvodem pro jeho propuštění z vazby.

28. Dne 22. listopadu 1993 stěžovatel podal stížnost proti rozhodnutí městského soudu. kterou doplnil ve dnech 29. listopadu a 21. prosince 1993.

29. Dne 21. prosince 1993 Vrchní soud tuto stížnost zamítl. Konstatoval, že vazba stěžovatele je nezbytná ve smyslu § 67 písm. a) a c) trestního řádu. Stejně jako Městský soud, ani Vrchní soud nepokládal částku 1 000 000 Kč za dostatečnou záruku, že se stěžovatel nebude vyhýbat trestnímu řízení nebo nebude pokračovat v trestné činnosti.

30. Dne 3. ledna 1994 podal stěžovatel další žádost o propuštění z vazby. Dne 14. února 1994 nabídl soudu záruku ve výši 15 miliónů Kč. Stěžovatel prohlásil, že on i jeho rodina mají bydliště v Praze, že mu ve vězení není poskytována adekvátní lékařská péče a že jeho obvinění jsou nepodložená.

31. Městský soud zamítl žádost dne 28. února 1994. Znovu připomněl, že stěžovatel uprchl z Německa. Kde byl obviněn z podvodného jednání, a že v řízení před městským soudem v Praze byl obviněn z podvodu. Když vystavil dva nekryté šeky v celkové výši odpovídající částce 28 400 000 Kč. Soud dále uvedl s odvoláním na zprávu policie, že stěžovatel není formálně přihlášen k pobytu v České republice. Soud došel k závěru, že by se stěžovatel mohl vyhýbat trestnímu řízení a pokračovat v trestné činnosti.
Městský soud konečně vyjádřil svou ochotu propustit ze zdravotních důvodů stěžovatele na záruku. Pokud by složil peněžitou záruku ve výši 30 miliónů Kč. Soud připomněl, že před svým zatčením stěžovatel hodlal koupit dva obchodní domy za částky 338 856 000 Kč a 236 000 000 Kč a že se zavázal ke splátkám ve výši 150 000 000 Kč.

32. Dne 4. března 1994 stěžovatel podal stížnost. kterou dodatečně zdůvodnil dne 15. března 1994. Tvrdil, že neexistuje nebezpečí, že se bude vyhýbat trestnímu řízení, a že činy, které mu jsou kladeny za vinu. Nejsou spojeny s žádnými nepříznivými následky.

33. Dne 15. dubna 1994 Vrchní soud stěžovatelovu stížnost zamítl. Konstatoval, že stanovení výše peněžité záruky k propuštění z vazby je v pravomoci soudu.

34. Dne 21. října 1994 městský soud zamítl další stěžovatelovu žádost o propuštění na svobodu. Dne 19. prosince 1994 Vrchní soud toto rozhodnutí potvrdil. Soudy konstatovaly, že stěžovatel je německý státní občan s četnými kontakty v zahraničí. Soud dále konstatoval. že stěžovatel má stále ještě k dispozici jeden z obchodních domů, který hodlal koupit. ačkoliv důkazy nasvědčují tomu, že mu nepatří. Soudy pokládaly stěžovatelův věk a zdravotní stav za irelevantní pro své rozhodování o jeho žádosti o propuštění na svobodu. Podle názoru soudů byla stěžovatelova další vazba nezbytná ve smyslu § 67 písm. a) a c) trestního řádu.

35. Dne 10. ledna 1995 Městský soud zamítl další stěžovatelovu žádost o propuštění z vazby. Soud

konstatoval, že stěžovateli hrozí vysoký trest odnětí svobody a že je cizím státním příslušníkem, který přesídlil do České republiky. aby se vyhnul trestnímu řízení v Německu, a také stále ještě využívá jeden z obchodních domů v Praze, který podle rozsudku soudu prvního stupně z téhož data (viz odst. 51) nabyl podvodem.

36. Dne 15. března 1995 Vrchní soud zamítl stěžovatelovu stížnost proti tomuto rozhodnutí. Vrchní soud nepokládal záruku ve výši 10 miliónů Kč a písemný slib, že neuprchne. který stěžovatel nabídl. za dostatečné záruky za konkrétních okolností případu.

37. Dne 22. května 1995 a dne 22. srpna 1995 stěžovatel opět požádal o propuštění na svobodu a nabídl záruku ve výši 10 miliónů Kč.

38. Žádosti zamítl Obvodní soud pro Prahu 1 dne 2. června a dne 22. srpna 1995. Dne 28. června a dne 24. listopadu 1995 městský soud zamítl stěžovatelovy stížnosti proti těmto rozhodnutím. Soudy pokládaly stěžovatelovu vazbu za nezbytnou ve smyslu § 67 písm. a) a e) trestního řádu. Uvedly také, že v případě propuštění by stěžovatel musel být držen ve vydávací vazbě před vydáním do Německa a že české úřady by musely vrátit stěžovateli jakoukoliv záruku jím složenou.

39 Ve dnech 3. a 7. listopadu 1995 podal stěžovatel další žádost o propuštění z vazby, kterou městský soud zamítl dne 16. ledna 1996. Dne 2. května 1996 stěžovatel podal stížnost proti tomuto rozhodnutí. Vrchní soud stížnost zamítl dne 14. května 1996 z důvodů podobných důvodům uváděným dříve.

40 Dne 24. června 1996 stěžovatel opět požádal o propuštění na svobodu. Žádost zamítl Vrchní soud dne 17. července 1996.

C. Trestní řízení proti stěžovateli

41. Dne 8. října 1993 byl stěžovatel seznámen s výsledky vyšetřování. Stěžovatel prohlásil. že nemá žádné další návrhy týkající se dokazování a souhlasil s předáním spisu prokurátorovi.

42. Dne 21. října 1993 Městská prokuratura v Praze podala u Městského soudu v Praze na stěžovatele žalobu pro trestný čin podvodu. Navrhla. aby městský soud vyslechl deset svědků a přijal další písemné důkazy jí předložené.

43. Ve svých podáních ze dnů 26. října a 22. listopadu 1993 stěžovatel žádal městský soud, aby provedl další důkazy.

44. Dne 5. listopadu 1993 stěžovatel požádal městský soud o svůj výslech a dne 15. února 1994 o výslech svědka.

45. Ve dnech 18. listopadu 1993. 15. února 1994 a 11. dubna 1994 stěžovatel žádal soud, aby nařídil předložení odborných posudků.

46. Ve dnech 8. a 9. listopadu 1993 a 21. dubna 1994 stěžovatel předložil městskému soudu další důkazy.

47. Dne 16. února 1994 si stěžovatel stěžoval místopředsedovi městského soudu na průtahy v řízení.

48. Dne 26. května 1994 městský soud nařídil hlavní líčení na dny 28. a 29. června 1994. Jednání bylo zahájeno, ale poté odročeno na 22. srpna 1994, protože městský soud pokládal za nutné vyslechnout další svědky a provést další důkazy. Z podobných důvodů bylo jednání odročeno na 9. září a 21. října 1994.

49. Dne 22. listopadu 1994 stěžovatel namítal podjatost soudců projednávajících jeho případ. Stěžoval si také, že řízení trvá nepřiměřeně dlouho.

50. Dne 23. listopadu 1994 městský soud odmítl námitku podjatosti. Dne 19. prosince 1994 Vrchní soud zrušil rozhodnutí, protože nebylo uvedeno správně příslušné ustanovení zákona. ale potvrdil věcnou správnost rozhodnutí.

51. Dne 10. ledna 1995 městský soud odsoudil stěžovatele pro podvod k trestu odnětí svobody v trvání osmi let a k vypovězení z. České republiky.

52. Dne 17. února 1995 se stěžovatel odvolal.

53. Dne 15. března 1995 Vrchní soud zrušil rozsudek městského soudu. V odůvodnění uvedl, že městský soud nezjistil a nevzal v úvahu všechny relevantní skutečnosti případu, že nesprávně uplatnil zákon a že jeho rozsudek je nejasný. Vrchní soud na závěr uvedl, že je třeba provést další rozsáhlé dokazování, a vrátil případ městskému státnímu zástupci k došetření.

54. Dne 17. července 1995 podal ministr spravedlnosti z podnětu stěžovatele stížnost pro porušení zákona proti rozhodnutí Vrchního soudu.

55. Dne 14. září 1995 Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 15. března 1995 v té části. Ve které byla věc vrácena státnímu zástupci. Nejvyšší soud byl téhož názoru jako Vrchní soud, že soud prvního stupně nezjistil všechny relevantní skutečnosti a že jeho rozsudek byl nejasný. Shledal však, že Vrchní soud nestanovil dostatečně nedostatky rozsudku soudu prvního stupně. Nejvyšší soud poukázal podrobně na skutkově a právní chyby a další nedostatky v rozsudku městského soudu a nařídil tomuto soudu, aby doplnil důkaz v souladu s jeho pokyny a ve věci znovu rozhodl.

56. Dne 16. ledna 1996 městský soud vynesl nový rozsudek, ve kterém opět odsoudil stěžovatele za podvod. S ohledem na věk stěžovatele a jeho zdravotní stav snížil trest odnětí svobody na pět let a nařídil vypovězeni stěžovatele z České republiky.

57. Ve svém rozsudku městský soud konstatoval. že stěžovatel způsobil škodu 1 573 551 DEM tím, že · průběhu jednání o prodeji dvou obchodních domů v Praze. z nichž jeden skutečně získal a užíval až do 10. ledna 1995, vystavil záruku, kterou prodávající nemohl realizovat v souladu s příslušnými ustanoveními kupní smlouvy.

58. Stěžovatel se odvolal s tím, že se nedopustil žádného trestného činu.

59. Dne 31. července 1996 Vrchní soud potvrdil rozsudek městského soudu. S ohledem na stěžovatelův věk a zdravotní stav snížil trest odnětí svobody na tři a půl roku s tím. že vazba se od délky trestu odečte.

60. Dne 11. května 1993 ministr spravedlnosti vyhověl žádosti německých úřadů o vydání stěžovatele do Německa a dále rozhodl odložit vydání až do ukončení trestního řízení se stěžovatelem v České republice.

61. Dne 25. listopadu 1994 podal stěžovatel ústavní stížnost proti rozhodnutí městského soudu ze dne 21. října 1994, týkajícímu se zamítnutí jeho žádosti o propuštění na svobodu (viz odst. 34 výše). Ústavní soud stížnost odmítl dne 25. ledna 1995.

62. Dne 1. dubna 1996 podal stěžovatel další ústavní stížnost. ve které napadl rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. března 1996 v souvislosti s rozhodnutím Vrchního soudu ze dne 12. února 1996,

týkajícím se prodloužení jeho vazby (viz odst. 17 a 19 výše).

63. Dne 15. října 1996 Ústavní soud tuto ústavní stížnost zamítl.

II. Příslušné domácí právo

64. Až do 31. prosince 1993 měla relevantní ustanovení trestního řádu toto znění:
.. § 67 Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jsou-li tu konkrétní skutečnosti, které odůvodňují obavu. a) že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit. nemá-li stálé bydliště nebo hrozí-li mu vysoký trest. b) že bude působit na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečnosti závažných pro trestní stíhání. Nebo c) že bude pokračovat v trestné činnosti, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil.“
Ustanovení § 68 stanoví, že vzít do vazby lze toliko osobu, které bylo sděleno obvinění. O vazbě rozhoduje soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Rozhodnutí o vazbě musí být odůvodněno též skutkovými okolnostmi případu.
Podle § 72 odst. 2 má obviněný právo kdykoliv žádat o propuštění na svobodu. O takové žádosti musí být neodkladně rozhodnuto. Byla-li žádost zamítnuta, může ji obviněný, neuvede-li v ni jiné důvody, opakovat až po uplynutí čtrnácti dnů od právní moci rozhodnutí.
Podle § 73a odst. 1 a 2 má soud právo propustit na peněžitou záruku osoby držené ve vazbě z důvodů uvedených v $ 67 písm. a) nebo e) trestního řadu. Výše peněžité záruky, která se v takovémto případě pohybuje mezi 10 000 a 1 000 000 Kč. se určí s ohledem na majetkové poměry obviněného, povahu spáchaného činu a výši způsobené škody,

65. Po 1. lednu 1994 zůstala relevantní ustanovení trestního řádu v zásadě stejná.

Ustanovení § 67 bylo mírně upraveno pod písm. b) tak, že dovoluje vazbu, kdyby ... se obviněný pokoušel působit na svědky nebo spoluobviněné dosud soudem nevyslechnuté nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání“.

Ustanovení § 71 odst. I stanoví, že orgány činné v trestním řízení jsou povinny vyřizovat vazební věci přednostně a s největším urychlením.

Ustanovení § 73a odst. 1 a 2 stanoví, že osoby držené ve vazbě podle § 67 písm. a) nebo c) trestního řádu mohou být propuštěny na peněžitou záruku.

Minimální částka složená na záruku je 10 000 Kč. skutečnou částku stanoví soud jako dříve s přihlédnutím k poměrům obviněného a okolnostem případu.

66. Podle § 381 odst. 2 trestního řádu. který byl v platnosti po celou dobu trvání řízení. soud vezme do vazby osobu. s jejímž vydáním do ciziny byl dán souhlas. V takovýchto případech soud není vázán vazebními důvody uvedenými v § 67 trestního řádu.

KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

67. Vláda žádala Soud, aby rozhodl, že skutková podstata případu nezakládá porušení Úmluvy.

68. Stěžovatel žádal Soud, aby konstatoval porušení článku 5 § 3 a článku 6 š 1 Úmluvy a přiznal mu spravedlivé zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy.

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

I. Údajné porušení článku 5 § 3 Úmluvy

69. Stěžovatel tvrdí, že jeho pobyt ve vazbě byl nepřiměřeně dlouhý a že měl být propuštěn během řízení. Dovolává se přitom článku 5 § 3 Úmluvy. jehož relevantní část zní:
„Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením § 1 písm. c) tohoto článku, má právo být souzen v přiměřené lhůtě nebo propuštěn během řízení. Propuštění může být podmíněno zárukou, že se dotčená osoba dostaví k přelíčení."

A. Právo být souzen v přiměřené lhůtě

I. Období, které musí být vzato v úvahu

70. Soud může podle článku 5 § 3 zkoumat délku stěžovatelovy vazby od 23. dubna 1993 do 10. ledna 1995, tj. od okamžiku, kdy byl vzat do vazby pro účely trestního řízení. vedeného proti němu v České republice, do vynesení prvního rozsudku městského soudu. Může také zkoumat stěžovatelovu vazbu od 15. března 1995 do 16. ledna 1996. tj. od okamžiku, kdy Vrchní soud zrušil první rozsudek městského soudu, až do vyneseni jeho druhého rozsudku (viz rozhodnutí ve věci B. v. Rakousko ze dne 28. března 1990. Série A. č. 175. str. 15 – 16. § 39). Podle toho vazba, která má být posouzena, trvala dva roky, šest měsíců a osmnáct dni.

2. Přiměřenost délky vazby

71. Stěžovatel namítá, že vnitrostátní soudy nezískaly dostatečné důkazy, které by zakládaly důvodné podezření, že spáchal trestný čin. Podle jeho názoru vnitrostátní orgány nevěnovaly projednávání jeho případu řádnou péči.

72. Vláda tvrdí, že důvody, o něž se opírala příslušná rozhodnutí. byly dostatečné a že vazba nepřekročila maximální délku přípustnou podle českých zákonů. Vláda je toho názoru, že právo stěžovatele na soudní řízení v přiměřené lhůtě nebo propuštění během řízení, zaručené článkem 5 § 3 Úmluvy, bylo respektováno.

73. To. zda je přiměřené. aby obviněný zůstal ve vazbě, musí být v každé věci posuzováno podle její konkrétní povahy. Pokračování vazby může být v daném případě ospravedlněno pouze tehdy. jestliže zjevné existuje veřejný zájem, který – nehledě na presumpci neviny – převáží nad právem na osobní svobodu.
Na prvním místě přísluší vnitrostátním soudním orgánům, aby posoudily okolnosti pro a proti existenci takovéhoto imperativního zájmu a aby je vyložily ve svých rozhodnutích týkajících se žádostí o propuštění. V podstatě na základě důvodů uvedených v těchto rozhodnutích a rovněž na základě skutečností uvedených stěžovatelem v jeho stížnostech musí Soud rozhodnout. zda došlo nebo nedošlo k porušení článku 5 § 3 Úmluvy.

Trvání důvodného podezření, že zatčená osoba spáchala trestný čin. je conditio sine qua non zákonnosti prodlužované vazby, ale po uplynutí určité doby již nepostačuje. Soud musí potom stanovit, zda další důvody uváděné soudními orgány nadále opravňují další zbavení svobody. Tam, kde tyto důvody jsou … relevantní" a „dostatečné". musí Soud také zjistit, zda příslušné vnitrostátní orgány vedly řízení se … zvláštní péčí" (viz mimo jiné rozhodnutí ve věcech Assenov v. Bulharsko ze dne 28. října 1998. Reports of Judgements and Decisions 1998-VIII. str. 3300. odst. 154. a W. v. Švýcarsko ze dne 26. ledna 1993. Série A. č. 251-A. str. 15. odst. 30).

74. Soud konstatuje, že obvinění vznesená proti stěžovateli vycházela ze skutečnosti, že stěžovatel vystavil dva šeky znějící na 891 412 DEM a 682 139 DEM jako záruku při jednání o prodeji dvou obchodních domů a že prodávající nebyl s to šeky inkasovat. protože byly nekryté. Za těchto okolnosti se Soud domnívá, že bylo důvodné podezření, že stěžovatel spáchal trestný čin.

75. Při zdůvodňování oprávněnosti prodlužování vazby se vnitrostátní soudy opíraly ve svých rozhodnutích o závažnost obvinění. o nebezpečí, že bude ztíženo dosažení účelu trestního stíhání. kdyby byl stěžovatel propuštěn, a to vzhledem k jeho pravděpodobnému vydání do Německa v souvislosti s jeho dalším trestním stíháním, a o nebezpečí, že se stěžovatel bude vyhýbat trestnímu řízení a bude pokračovat v trestné činnosti.

76. Co se týče rizika, že se stěžovatel bude vyhýbat trestnímu řízení. vnitrostátní soudy uváděly zejména, že stěžovatel již dříve uprchl, aby se vyhnul trestnímu řízení v Německu, že má četné obchodní kontakty v zahraničí a že mu hrozí poměrně vysoký trest odnětí svobody. Podle názoru Soudu toto zdůvodnění je „dostatečné" a „relevantní" a převažuje argumenty uváděné stěžovatelem.

77. Když Soud dospěl k tomuto závěru, nepokládá za nutné zkoumat ostatní důvody pro stěžovatelovu vazbu. o něž se opíraly vnitrostátní soudy.

78. Co se týče vedení řízení vnitrostátními soudy, Soud zejména konstatuje, že uběhlo více než osm měsíců mezi podáním obžaloby a prvním jednáním před městským soudem dne 28. června 1994. Tato doba jako taková se nejeví jako nadměrná, protože během ní se městský soud musel zabývat několika stěžovatelovými požadavky na další dokazování, přestože na konci vyšetřování stěžovatel výslovně prohlásil, že nemá žádné další návrhy v tomto ohledu.

79. Městský soud však následně třikrát odročil další jednání, aby umožnil další dokazování, v důsledku čehož vynesl svůj první rozsudek až po dalších šesti měsících.
so.

80. Vrchní soud zrušil rozsudek ze dne 10. ledna 1995 s odůvodněním, že městský soud nezjistil a nevzal v úvahu všechny relevantní skutečnosti případu, nesprávně aplikoval zákon a že jeho rozsudek je nejasný Přes zásah Nejvyššího soudu k urychlení řízení, městský soud vynesl svůj druhý rozsudek až dne 16. ledna 1996, tj deset měsíců po zrušení svého prvního rozsudku.

81. Za těchto okolností Soud konstatuje, že vedení řízení nebyla věnována „zvláštní péče".

82 Tim došlo k porušení článku 5 š 3 Úmluvy v důsledku nepřiměřené délky stěžovatelovy vazby.

B. Odmítnutí propuštění stěžovatele z vazby na peněžitou záruku

83. Stěžovatel tvrdí, že odmítnutím propustit ho na peněžitou záruku české soudy porušily jeho práva zaručená článkem 5 § 3 Úmluvy.

84. Vláda tvrdí, že odmítnutí peněžité záruky nabídnuté stěžovatelem bylo slučitelné s požadavky článku 5 § 3 Úmluvy.

85. Soud konstatuje, že během relevantního období české soudy odmítly stěžovatelovu nabídku složit peněžitou záruku až do 15 miliónů Kč. protože ji nepokládaly za dostatečnou záruku, že se dostaví k řízení před soudem. V jednom případě městský soud projevil ochotu propustit stěžovatele, vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, po složení částky 30 miliónů Kč. Ve svém rozhodnutí městský soud uvedl, že stěžovatel vydal dva nekryté šeky v celkové částce rovnající se 28 400 000 Kč, že před svým zatčením hodlal koupit dva obchodní domy za 338 856 000 Kč a 236 000 000 Kč a že se zavázal k jejich zaplacení ve splátkách po 150 000 000 Kč.

86. Po přezkoumání okolností případu se Soud domnívá, že ani opakované odmítání propustit stěžovatele na peněžitou záruku, ani případné stanovení záruky ve výši 30 miliónů Kč, s ohledem na rozsah stěžovatelových finančních transakci. neporušilo stěžovatelova práva podle článku 5 § 3 Úmluvy (na rozdíl od rozhodnutí ve věci Neumeister v. Rakousko ze dne 27. června 1968. Série A. č.

8. str. 40. § 14).

87. Soud dále konstatuje, že i kdyby byl stěžovatel propuštěn na peněžitou záruku, musel by být v každém případě znovu zadržen a vzat do vazby až do doby jeho vydání do Německa, že jakákoliv částka složená jako záruka by mu musela být vrácena a že by nemohl být vydán, dokud neskončilo trestní řízení před českými soudy (viz odst. 38. 60 a 66 výše).

88. Na základě výše uvedeného Soud konstatuje, že v důsledku odmítnutí propustit stěžovatele na peněžitou záruku nedošlo k porušení článku 5 § 3 Úmluvy.

II. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy

89. Stěžovatel dále tvrdí, že trestní řízení proti němu trvalo neúměrně dlouho. Dovolává se článku 6 § 1 Úmluvy, jehož relevantní část zní:
„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla … v přiměřené lhůtě projednána soudem … který rozhodne o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu."
A. Období, které musí být vzato v úvahu

90. Trestní řízení proti stěžovateli bylo zahájeno dne 14. dubna 1993, kdy byl obviněn z podvodu, a skončilo dne 31. července 1996, kdy Vrchní soud vydal konečné rozhodnutí. Podle toho trvalo období, které je třeba vit v úvahu, tři roky, tři měsíce a sedmnáct dni.

B Přiměřenost délky řízení

91. Přiměřenost délky řízení je třeba posuzovat podle specifických okolností každého případu s ohledem na kritéria vytvořená judikaturou Soudu, zejména složitost případu, stěžovatelovo chování a chování příslušných státních orgánů (viz rozhodnutí ve věci Pélissier a Sassi v. Francie ze dne 25. března 1999, který bude zveřejněn v úředních zprávách Soudu. § 67).

1. Názory stran předložené Soudu

92. Stěžovatel tvrdí, že jeho případ nebyl složitý a že v něm docházelo k neodůvodněným průtahům, zejména v řízení před městským soudem.

93. Vláda tvrdí, že případ byl složitý, že stěžovatel přispíval k délce řízení v prvním stupni výkonem svých práv a že ze strany českých orgánů nedošlo k žádným neodůvodněným průtahům.

2. Hodnoceni Soudu

94. Podle názoru Soudu případ nebyl obzvláště složitý.

95. Co se týče chování stěžovatele, to přispělo k délce řízení mezi jiným tím, že vznášel četné návrhy na další dokazování mezi vznesením obžaloby a prvním líčením před městským soudem. přestože na konci vyšetřováni výslovně prohlásil, že nemá žádné další návrhy v tomto ohledu. Dále, mezi 23. listopadem a 19. prosincem 1994 se soudy dvou stupňů musely zabývat stěžovatelovou žádostí o vyloučení soudců městského soudu.

96. Ohledně chování vnitrostátních orgánů. Soud nenalezl žádné podstatné období nečinnosti, za které by státní orgány odpovídaly. Během posuzovaného období byl případ dvakrát zkoumán soudy dvou stupňů. Jednáni se konala v přiměřených intervalech a byla odročována pouze tehdy, když bylo nezbytné provést další dokazování.

97. Soud konstatoval, že dne 15. března 1995 Vrchní soud zrušil rozsudek městského soudu ze dne

10. ledna 1995. protože byl nejasný. To bylo částečně napraveno rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 14. září 1995. které vedlo k urychlení řízení.

98. Soud opakuje, že požadavek „přiměřené lhůty“ stanovený článkem 6 § 1 je třeba rozlišovat od téhož požadavku stanoveného článkem 5 § 3 (viz rozhodnutí ve věci Stögmüller v. Rakousko, rozsudek ze dne 10. lislopadu 1969, Série A. č. 9. str. 40. § 5). S ohledem na okolnosti případu jako celku Soud konstatuje, že řízení netrvalo nepřiměřeně dlouhou dobu.

99. Nedošlo tedy k porušení článku 6 § I Úmluvy.

III. Uplatnění článku 41 Úmluvy

100. Článek 41 Úmluvy stanoví:
„Jestliže Soud zjisti, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní. a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Peněžitá škoda

101. Stěžovatel žádal částku 939 000 DEM jako náhradu ušlého zisku. Dále žádal částku 78 513 162.39 Kč jako náhradu za to, že obchodní dům, který byl v relevantní době jeho vlastnictvím, se dostal v důsledku jeho pobytu ve vazbě do konkursu.

102. Vláda pokládala tyto nároky za neodůvodněné.

103. Soud konstatuje, že délka stěžovatelovy vazby byla započítána do trestu, který mu byl uložen. Za těchto okolností i kdyby existovala příčinná souvislost mezi zjištěným porušením článku 5 § 3 Úmluvy a částkami požadovanými stěžovatelem. musí být žádost na náhradu peněžité škody zamítnuta (viz rozhodnutí ve věci Muller. Francie ze dne 17. března 1997. Reports of Judgements and Decisions 1997-11. str. 391. § 54).

B. Nepeněžitá škoda

104. Stěžovatel tvrdil, že jeho zdravotní stav se zhoršil v důsledku podmínek jeho vazby a žádal náhradu ve výši 500 000 DEM.

105. Vláda tvrdila, že stěžovateli byla během jeho vazby poskytována adekvátní zdravotní péče a pokládá jeho požadavek za přemrštěný.

106. Soud se domnívá, že stěžovatel utrpěl nepeněžitou újmu, která není plně kompenzována zjištěním porušeni článku 5 § 3 Úmluvy. Na spravedlivém základě soud přiznává stěžovateli částku 10 000 DEM.

C. Náklady a výlohy

107. Stěžovatel žádal částky 2 622 758.40 Kč a 32 750 DEM jako náhradu nákladů a výloh během řízení před vnitrostátními soudy a později před orgány Úmluvy.

108. Vláda namítala, že požadavky stěžovatele jsou nadměrné a že zahrnují i náklady nesouvisející s trestním řízení a vazbou.

109. Soud připomíná, že k tomu, aby náklady mohly být zahrnuty do částky přiznané podle článku 41 Úmluvy, musí být prokázáno, že byly skutečně a nutně vynaloženy a že jsou co do výše přiměřené

(viz mimo jiné rozhodnutí ve věci Nikolova v. Bulharsko“ ze dne 25. března 1999, které bude uveřejněn v úředních zprávách Soudu, odst. 79).

110. V tomto případě značná část nárokovaných nákladů právních zástupců se týkala stěžovatelovy obhajoby proti obvinění z trestných činů ve vnitrostátních soudních řízeních a jeho stížnosti na údajnou nespravedlnost řízení, kterou Soud prohlásil za nepřijatelnou. Tyto honoráře nepředstavují náklady nezbytně vynaložené na pokus o nápravu porušení Úmluvy, které Soud zjistil podle článku 5 § 3 Úmluvy. S ohledem na relevantní okolnosti a na základě spravedlivého posouzení Soud přiznává stěžovateli částku 10 000 DEM.

D. Úroky v případě opožděné úhrady

111. Podle informace, které má Soud k dispozici, je oficiální úroková míra platná v České republice v době přijetí tohoto rozsudku 10 % ročně.

VÝROK

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *Potvrzuje*, že došlo k porušení článku 5 § 3 Úmluvy v důsledku délky trvání stěžovatelovy vazby.

2. *Potvrzuje*, že nedošlo k porušení článku 5 § 3 Úmluvy v důsledku odmítnutí propustit stěžovatele na záruku.

3. *Potvrzuje*, že nedošlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy.

4. *Potvrzuje*, že a) žalovaný stát má zaplatit stěžovateli do tří měsíců od doby. kdy rozsudek nabude právní moci. tyto částky:

(i) 10 000 (deset tisíc) DEM za nepeněžitou újmu.

(ii) 10 000 (deset tisíc) DEM jako náhradu nákladů a výloh. b) po dobu od vypršení uvedené lhůty až do vyrovnání bude platit jednoduchá úroková míra ve výši
10 % ročně.

5. *Odmítá* zbylý nárok na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a podle ustanovení 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu vyhlášeno v písemné formě dne 25. dubna 2000.

S. DOLLÉOVÁ
tajemnice

J. – P. COSTA
předseda